

BØRNS RETTIGHEDER

UNDERVISNINGSMATERIALE TIL

MELLEMTETRINNET 4.kl - 6.kl

Illustration: Jakob Tolstrup

Institut for menneskerettigheder fylder 25 år:
Børns rettigheder undervisningsmateriale til grundskolen

Institut for Menneskerettigheder, 2012

Redigeret af:
Cecilia Decara

Undervisningsmaterialet -'Børns rettigheder' består af:

- Hæftet "Børnekonventionen"
- Undervisningspakke til indskolingen med materialerne "Lærervejledning", "Klassens Grundlov", "Ønsker og Behov", "Børn har også ret!"
- Undervisningspakke til mellemtrin med materialerne "Lærervejledning", "Klassens Grundlov", "Barnets Bedste", "Tegn en ret"
- Undervisningspakke til udskolingen med materialerne "Lærervejledning", "Klassens Grundlov", "Ret og pligt i skolen", "Børns rettigheder og vilkår"

Indhold

Lærervejledning	4
Klassens grundlov	7
Barnets bedste	10
Tegn en ret	15

Lærervejledning

Nærværende inspirationskatalog til undervisning i børns rettigheder er udarbejdet i forbindelse med kampagnen 'Forskæl på folk'. Kampagnen har til formål at sætte fokus på menneskerettigheder og folks hverdag og levevilkår i Danmark. På skoleområdet fokuserer kampagnen på at styrke undervisning i børns rettigheder på grundskolens tre trin.

Derudover er kampagnen et led i fejringen af Institut for Menneskerettigheders 25-års-jubilæum i 2012.

Baggrunden er blandt andet, at FN's børnekomité senest i 2011 har anbefalet, at Danmark styrker kendskabet til FN's Konvention Barnets Rettigheder (børnekonventionen) i skolerne. Derudover viser undersøgelser, at børn og unge i Danmark har ringe kendskab til menneskerettigheder og børns rettigheder. For eksempel viser UNICEF's nordiske undersøgelse fra april 2010, at mindre end hvert tiende barn i Danmark har et godt kendskab til indholdet i FN's børnekonvention.

Inspirationskataloget tilbyder inspiration til læringsforløb om børns rettigheder i Danmark. En hurtig søgning på for eksempel undervisningsportalen 'EMU' (www.emu.dk) viser, at læringsforløb og materialer om menneskerettigheder og børns rettigheder ofte tager udgangspunkt i børns rettigheder og vilkår i udviklingslande, hvilket er fint og relevant. Men børnekonventionen er også relevant for danske børn og deres vilkår. Folks levevilkår og hverdag i Danmark er netop fokus for instituttets 25-års-jubilæum.

Der er en række områder i Danmark, hvor børns rettigheder kan styrkes. Det er blandt andet status for børn af fængslede, børns ret til at blive hørt i forhold til anbringelse uden for hjemmet, effektiv beskyttelse mod vold og overgreb, og ret til beskyttelse mod diskrimination. Omvendt er der områder, hvor danske børn og unges rettigheder i vid udstrækning rent faktisk er opfyldt og de nyder effektiv beskyttelse. Det er i forhold til for eksempel ret til uddannelse samt forenings- og forsamlingsfrihed.

Hvordan ville samfundet stille det enkelte barn, hvis ikke han eller hun kunne nyde disse specifikke rettigheder? Uden menneskerettigheder ville samfundet grundlæggende være et ganske andet, og hvis ikke børn og unge kender deres rettigheder, har de ikke i samme grad mulighed for at nyde, beskytte og være med til at opretholde egne og andres rettigheder.

Formålet med dette katalog er at inspirere lærere i grundskolen til styrke undervisningen i børns rettigheder. Konkret har materialerne til formål at styrke elevernes viden om børns rettigheder, samt i nogen grad også de mekanismer, der beskytter dem. Det er også at styrke konkrete færdigheder, så eleverne i deres hverdag i højere grad er i stand til at handle i overensstemmelse med menneskerettighederne.

Om inspirationskataloget

Inspirationskataloget indeholder inspiration til tre undervisningsforløb for henholdsvis indskolingen, mellemtrin og udskolingen om FN's børnekonvention og børns rettigheder i Danmark, samt en populariseret udgave af FN's børnekonvention. Den populariserede udgave af børnekonventionen indeholder også en kort introduktionstekst til konventionen og kan uddeles til eleverne. Inspirationskataloget er blandt andet at finde på hjemmesiden: www.menneskeret.dk/forskelpaafolk.

Som lærer behøver du ingen specifikke forkundskaber om børns rettigheder og menneskerettighedsuddannelse for at arbejde med materialerne. Hvis du ønsker at arbejde videre med relaterede materialer om andre menneskerettighedstemaer, som eksempelvis ligebehandling eller medborgerskab, er du velkommen til at besøge www.duharret.dk, der fra oktober 2012 vil danne grundlag for Institut for Menneskerettigheders skoletjeneste.

'Klassens grundlov'

Det anbefales at indlede læringsforløb om børns rettigheder med refleksionsøvelsen 'Klassens grundlov', der indgår i alle tre læringsforløb. I denne øvelse udarbejder gruppen i fællesskab et sæt regler for samværet i undervisningen, som både elever og lærere kan trække på. Der er tips i øvelsen til, hvordan 'Klassens grundlov' kan være med til at styrke rammerne for et godt læringsmiljø i klassen. Både i læringsforløbet om børns rettigheder, og i andre fag, eller for eksempel i klassens tid.

'Klassens grundlov' er således en måde at arbejde i praksis med principperne vedrørende menneskerettigheder i en klasse. Dette kræver dog, at læreren undervejs er opmærksom på, at klassens regler faktisk også er forenelige med standarder og principper for menneskerettighederne.

Hvad er menneskerettighedsuddannelse?

Menneskerettighedsuddannelse er en forudsætning for, at principperne for menneskerettigheder og ligebehandling kan omsættes til virkelighed.

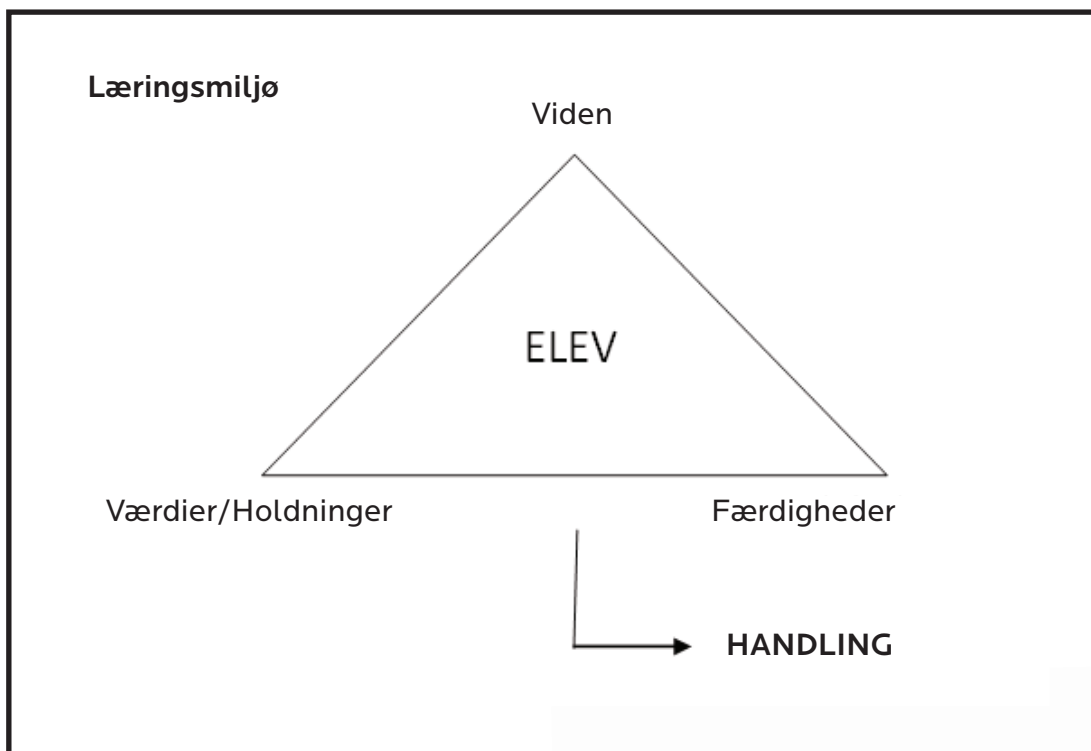
Menneskerettighedsuddannelse går i korte træk ud på at undervise;

om menneskerettighederne, hvilket indebærer at formidle viden om menneskerettighedsnormer og principper, samt hvordan de udbredes og sikres

gennem menneskerettighederne, hvilket vil sige, at undervisningen gennemføres på måder, som respekterer rettigheder for både elever og lærere, herunder i forhold til ligebehandling og medbestemmelse

til fremme af menneskerettighederne, hvilket indebærer at styrke elevernes færdigheder i forhold til dels at kræve og nyde deres egne rettigheder, dels i forhold til at respektere og værne om andres.

Kompetencemodellen i menneskerettighedsuddannelse fokuserer på at styrke elevernes viden om menneskerettigheder. I undervisningen reflekterer eleverne over holdninger og værdier i relation hertil og får styrket konkrete færdigheder i forhold til at kunne handle på baggrund af menneskerettighederne.

Klassens grundlov

Indhold

En refleksionsøvelse, hvor eleverne i fællesskab udarbejder et sæt regler for læringsmiljøet og samværet i undervisningen – en klassens grundlov – som både elever og lærere kan trække på. Denne øvelse bør gennemgås inden de øvrige øvelser og danne grundlag for det videre arbejde.

Formål

At styrke læringsmiljøet i klassen og skabe et trygt rum, hvor alle elever kan føle sig inkluderede, anerkendte, hørt og respekterede. At få alle elever til at føle ansvar for at bidrage til et godt læringsmiljø.

Fag

Denne øvelse kan anvendes som udgangspunkt for undervisning i fagene; dansk, engelsk, samfundsfag, religion, historie, psykologi, sundheds- og seksualundervisning, klassens tid med flere.

Tidsforbrug

1 lektion

Materialer

White board eller tavle

Instruktion

1. Introducer øvelsen

Fortæl eleverne, at for, at alle kan få det bedste ud af timerne i klassen, og for at sikre et trygt og godt miljø, skal I finde frem til et sæt fælles regler - en grundlov for klassen.

Spørg eleverne, hvad det vil sige at have et trygt og godt læringsmiljø i klassen? (At man føler sig hørt, respekteret, inkluderet/ikke holdt udenfor).

Forklar, at grunden til, at I skal lave en grundlov er, at alle – elever såvel som lærere – kommer fra forskellige baggrunde, med forskellige erfaringer og forventninger. At blive enige om nogle fælles regler er en måde til at sikre, at alle – elever såvel som lærere – tager hensyn til disse forskelle og tager ansvar for det, der sker i undervisningen. Det er altså ikke bare lærerens regler, men også elevernes regler, og både elever og lærer har et ansvar for at følge reglerne.

Instruer eleverne i at arbejde anerkendende med de fælles regler. Det vil sige, at de skal fokusere på at tale positivt i forhold til de regler, de gerne vil foreslå klassen, i stedet for at formulere negative forbud. Nedenfor er et par eksempler:

Eksempel 1: "Man må ikke afbryde hinanden".

Positivt alternativ: "Alle skal have mulighed for at sige deres mening".

Eksempel 2: "Man må ikke tale dårligt om andre".

Positivt alternativ: "Vi respekterer hinanden og andres meninger både i klassen, og når vi har fri".

Vær også opmærksom på at hjælpe eleverne med at formulere regler, der handler om at tage medansvar for hinanden. Det kan for eksempel være: "Vi har pligt til at passe på hinanden", forstået som, at der for eksempel i klassen er frihed både til at fortælle personlige ting og til at lade være, så eleverne kun deler deres egne erfaringer og historier, hvis det føles trygt.

2. Brainstorm om klassens grundlov

Lav en brainstorm i klassen ud fra spørgsmålet, hvad de mener er vigtigt, for at det er rart og trygt at være i klassen.

Mens eleverne kommer med deres bud, skriver du deres ideer op på tavlen og sørger for, at de bliver formuleret som regler.

Forsøg at hjælpe eleverne med at være med til at formulere reglerne positivt. Giv dem eventuelt forslag: "Hvad hvis vi siger...?", "Hvad synes I om...?" Tilføj til sidst dine egne pointer og hør, om eleverne er enige.

Eksempler på regler, I kan inkludere: Det er ok at være anerledes; lyt til hinanden; vær med i undervisningen; grin med hinanden; kom til tiden, tal pænt til hinanden, sæt mobilen på lydløs; respekter hinandens privatliv.

3. Regler, rettigheder og pligter

Regler består af rettigheder og pligter. Spørg eleverne, om de kender ordet "ret"? Kan reglerne også formuleres som noget, man har "ret til"? Har man for eksempel ret til ikke at blive drillet? Er der nogle regler på skolen om, at man ikke må drille? (for eksempel skolens mobbepolitik).

Spørg også, om de kender ordet "pligt"? Har de pligter derhjemme? For eksempel pligt til at rydde op på deres værelse eller pligter i forhold til at tage ud af bordet eller hjælpe med opvasken, når de har spist aftensmad? Eller pligter i forhold til at lufte hunden, eller noget femte?

Forklar dem, at med en ret følger ofte også en pligt eller et medansvar, for andre mennesker til at respektere denne rettighed. For eksempel: "Jeg har ret til at blive behandlet lige så godt som andre", "Alle har pligt til og et medansvar for, at alle bliver behandlet lige godt".

I de to følgende materialer for mellemtrinnet arbejdes videre med menneskerettigheder og specifikt børns rettigheder.

4. Opsamling

- Afrund øvelsen, ved at opsummere listen og/eller de vigtigste diskussioner.
- Fortæl eleverne, at I nu er blevet enige om et sæt regler, som du opfordrer dem til at følge og minde hinanden om, hvis det er nødvendigt.
- Understreg, at reglerne også gælder dig som lærer.

Vær opmærksom på:

Det er vigtigt at skabe rum til at udtrykke værdier og holdninger – men det skal ikke ske på bekostning af, eller ved at gøre skade på andre. Hvis man har en regel, der lyder: "Alle skal have lov til at sige deres mening", kan det derfor være nødvendigt også at have en regel om, at "Alle skal respektere hinanden".

Når man arbejder med følsomme emner, er det vigtigt, at eleverne forstår, hvad fortrolighed er. Det er også meget vigtigt, at elever fra minoritetsgrupper ikke bliver genstand for særlig diskussion eller føler, at de skal tale på vegne af "deres" bestemte gruppe. Som lærer kan du være opmærksom på denne risiko, når I arbejder med at formulere klassens grundlov.

Tips til læreren

I stedet for at nedskrive en liste med regler kan du lade eleverne lave tegninger af de regler, de ønsker. Dette giver mulighed for, en længere proces med mere tid til eftertanke hos den enkelte og sikrer samtidig, at alle kommer til at bidrage.

Skriv selv, eller lad eleverne skrive reglerne ned på et stort stykke papir, der kan hænges op i klassen.

Placer reglerne fra klassens grundlov et synligt sted i lokalet og henvis til dem, når det er relevant.

Hvis I vælger at lade grundloven hænge i klasseværelset over længere tid, kan du eventuelt følge op på den indimellem. Virker den? Mangler der noget? Hvad sker der, hvis nogen bryder en af reglerne? Bliver nogle regler brudt mere end andre? Hvordan kan klassen reagere på en god måde, når/hvis en regel bliver brudt?

Du kan også overveje at lade grundloven hænge på væggen i længere tid og inddrage den i andre sammenhænge og fag.

Anbefalinger

Det anbefales at gennemgå denne øvelse inden arbejdet med de øvrige øvelser i materialet.

Kilder

Klassens grundlov i; It Takes All Kinds, Cecilia Decara m. fl., Institut for Menneskerettigheder, 2012.

Klassens egen grundlov i; Demokrati Fordi, Cecilia Decara og Lone Smith, Institut for Menneskerettigheder og Ungdomsbyen, 2010.

BRYT! Ett metodmaterial om normer i allmänhet och heteronormen i synnerhet, Forum för levande historia, RSFL-Ungdom, 3. oplag, 2011.

Tool Box on Human Rights Education, Maria Løkke Rasmussen, Institut for Menneskerettigheder 2012.

Barnets bedste

Indhold

Refleksionsøvelse om børns rettigheder og behov med diskussion i plenum fulgt op af kortere oplæg fra læreren. Eleverne forestiller sig, at de skal passe en baby. Ud fra denne forestilling arbejdes der med en populariseret udgave af henholdsvis FN's Børnekonvention og Maslows behovspyramide.

Formål

At eleverne opnår forståelse for, hvad menneskerettigheder er. Desuden at eleverne får kendskab til FN's Børnekonvention og ideerne bag Maslows behovspyramide, og hvordan børns levevilkår og rettigheder i deres egen kontekst kan forstås i forhold til konventionen.

Fag

Dansk: I relation til trinmål for faget dansk efter 4. klassetrin arbejdes med at videreudvikle ordforråd, begreber og faglige udtryk samt at lytte aktivt til andre og følge op med spørgsmål og respons samt kendskab til faglige begreber og begyndende analytisk forståelse.

I relation til trinmål for faget dansk efter 6. klassetrin arbejdes der med at bruge talesproget forståeligt og klart i samtale, samarbejde og diskussion, samt at finde og forholde sig til udtryk for værdier i andres udsagn og i tekster.

Kristendomskundskab: I relation til trinmål for faget kristendomskundskab efter 6. klassetrin arbejdes der med at samtale om og forholde sig til normer for samvær, samt at udtrykke en begyndende bevidsthed om, at mennesker lever og opfatter verden forskelligt afhængigt af deres kultur og religion.

I relation til trinmål efter 6. klassetrin arbejdes der med at give eksempler på sammenhænge mellem værdier, normer og adfærd samt at udtrykke sig om, hvad det vil sige at være menneske.

Tidsforbrug

1-2 lektioner

Materialer

- Post-its (små selvklæbende sedler)
- Tavle, white-board eller smart-board
- Eventuelt: Farvet kridt (to forskellige farver)
- Kopi af hæftet "Børnekonventionen" svarende til antal elever i klassen. "Børnekonventionen" er en forkortet udgave af FN's konvention om barnets rettigheder (1989) og indeholder også en kort introduktionstekst til konventionen.
- Tegning af Maslows behovspyramide af Claus Deleuran. Kan overføres til powerpoint eller smart-board.

Instruktion

1. Indledende brainstorm

Tegn en baby på tavlen og forklar, at det kunne være et hvilket som helst barn – en dreng eller pige, med den ene eller anden hudfarve, religion eller tro, osv. Det er nu elevernes opgave at passe godt på dette barn.

Del eleverne ind i grupper af 4-5 personer og giv hver gruppe fire post-its. Spørg eleverne, hvad de synes, der skal til, for at babyen får et godt liv, dvs. hvad der er til barnets bedste. Hjælp evt. ved at spørge, hvad der skal til for at børn kan være trygge, glade og sunde? Giv grupperne 5-10 min. til sammen at finde på fire ting og bed dem om at skrive én ting på hver post-it.

En repræsentant fra hver gruppe sætter én efter én gruppens post-its rundt om babyen på tavlen. De må gerne gruppere post-its, som de synes passer sammen, hvis de kan. Ellers kan læreren hjælpe dem med at tematisere.

Efter præsentationerne spørger du grupperne, om de synes, post-it-lapperne dækker alle babyens behov, eller om der mangler noget?

2. Præsenter Maslows behovspyramide

Tegn pyramiden på tavlen eller vis den som overhead eller powerpoint. Forklar eleverne, at de menneskelige behov kan opdeles i fem niveauer:

- 1) fysiske behov, fx at spise sig mæt eller at sove trygt
- 2) sikkerhedsbehov, fx at få fysisk beskyttelse fra forældre eller fra et demokratisk retssystem som for eksempel politi og domstole
- 3) sociale behov, fx at være en del af fællesskaber
- 4) præstationsbehov, fx at have status og at få anerkendelse
- 5) selvrealiseringsbehov, fx at udvikle sig kreativt eller at sætte sig mål

Bed eleverne om ud fra behovspyramiden at vurdere, om de har fået alt det med, som et barn har behov for. Tegn en tilsvarende (tom) trekant på tavlen og saml deres post-its i forhold til behovstrinnene og tilføj det, I mener, måtte mangle. Saml op på brainstormen med spørgsmål såsom:

- Mener I, at nogle behov bør dækkes før andre?
- Giver det mening at tale barnets behov for selvrealisering, hvis dets basale fysiske eller sikkerhedsmæssige behov ikke er dækket?
- Mener I, at de basale behov kun er de fysiske? Eller kan mentale og åndelige behov også ses som basale? Hvis ja, hvilke eksempler kan I så nævne?
- Nævn nogle ting fra elevernes post-it-sedler og spørg, hvorfor disse behov er vigtige?
- Spørg eleverne, om de behov, de har valgt, er rettigheder eller bare noget, der

er rart at have? Marker for eksempel ved at tegne ringe i én farve udenom rettigheder og en anden farve udenom det, der bare er rart at have.

3. Præsenter FN's Børnekonvention

Forklar eleverne, at der findes rettigheder svarende til de menneskelige behov, som blandt andet er vedtaget af FN, som Danmark er en del af. Rejs spørgsmål som:

Har I hørt om FN? Har I hørt om FN's Børnekonvention? Hvis ja, hvad går den ud på og hvem beskytter den? (alle under 18 år).

Hvorfor er det vigtigt med særlige rettigheder til børn, når de selvfølgelig også er dækket af menneskerettighederne generelt. (Et kort svar er, at børn er en udsat gruppe og derfor har brug for særlig beskyttelse. Børnekonventionen er den konvention, flest lande har tilsluttet sig, inklusiv Danmark. Børnekonventionen er vedtaget for at understrege og sikre børns rettigheder og kan inddrages i lovgivningen i de enkelte lande).

Omdel hæftet med den forkortede udgave af børnekonventionen. Bed eleverne om at læse et par artikler op og kom med eksempler fra virkeligheden på, hvad de betyder. Sager om tvangsfjernelser, uledsagede flygtningebørn eller familiesammenføring, som eleverne måske har hørt om, kan nævnes.

Forklar eleverne, at børnekonventionens rettigheder kan inddeles efter behovene i Maslows behovspyramide. Sammenlign nu de behov, eleverne tidligere formulerede på deres post-its, med børnekonventionen. Giv eleverne 10 minutter til parvis at sammenligne de grupperede post-it-sedler i behovspyramiden på tavlen med artiklerne i børnekonventionen. I hele gruppen rejses derefter for eksempel følgende spørgsmål:

Er der rettigheder i alle fem niveauer, eller er der en overvægt af rettigheder i et af niveauerne? Hvis ja, hvorfor er det så sådan?

Hvem er ansvarlige for, at rettighederne overholdes?

Forklar at det ikke er nok at rettigheder er nedskrevet i lovgivningen. Der skal også være nogen, der har ansvar for, at rettighederne fremmes og beskyttes.

Hav nu flere post-its klar med tegninger eller andre symboler for forskellige ansvarlige aktører, som kan placeres på tavlen ved siden af nogle af de valgte rettigheder. De aktører, der kan tegnes, vises eller listes, er følgende:

- Familie
- Stat
- Kommune
- Politi
- Lærere
- Os alle (tegn for eksempel en flok børn)

4. Saml op på øvelsen med spørgsmål som:

Hvorfor tror I, at I selv har været så gode til at finde frem til så mange behov? (Pointer overfor klassen, at de fra starten af vidste noget om, hvad børn har brug for, for at udvikle sig og vokse, uden at nogen voksen havde fortalt dem det: De er eksperter på deres eget liv)

Hvad kan man gøre som barn, hvis ens egne eller andres rettigheder ikke bliver overholdt? Hvem kan de henvende sig til, hvis de har brug for hjælp? (Det kan for eksempel være gennem elevrådet, en forælder, lærer, Børnetelefonen, børneinfo.dk eller det ny Børneombud, der skal varetage børns rettigheder i Danmark. Se hæftet "Børnekonventionen" for flere oplysninger).

Hvad synes I om øvelsen og hvad har I lært?

Anbefalinger

Det anbefales at arbejde med øvelsen "Klassens grundlov" forud for arbejdet med denne øvelse.

Kilder

"Barnets Bedste", i "Demokrati Fordi", Cecilia Decara og Lone Smith, Institut for Menneskerettigheder og Ungdomsbyen, 2010

"Tilfældighedernes Spil", Ungdomsbyen og Institut for Menneskerettigheder, 2009.

Maslows behovspyramide

Tegnet af Claus Deleuran

Tegn en ret

Indhold

I denne øvelse omsættes børnekonventionen til individuelle historier og tegninger. I processen bliver børnekonventionen analyseret og diskuteret. Øvelsen munder ud i en fælles frise af tegninger med tilhørende tekst. Til inspiration vises korte videointerviews om børns rettigheder i Danmark.

Formål

At eleverne opnår forståelse for menneskerettigheder, og får et mere specifikt kendskab til børnekonventionen samt til, hvilke institutioner og organisationer der varetager børns rettigheder i Danmark og i FN regi.

Fag

Øvelsen kombinerer mundtlige og skriftlige færdigheder samt evnen til aktivt at lytte til andre og følge op med analytiske spørgsmål blandt andet vedrørende børn og unges vilkår - for eksempel i skolen. Dermed peger øvelsen hen imod trinmål efter 6. klasse i dansk og historie samt trinmål efter 5. klasse i dansk som andetsprog.

Dansk: Øvelsen peger hen mod trinmålene efter 6. klasse, hvor eleverne skal kunne læse med øget bevidsthed om eget udbytte af det læste, argumentere, debattere, informere, lytte aktivt til andre og følge op med analytiske spørgsmål samt skrive kommenterende, forklarende og argumenterende med et ordforråd tilpasset forskellige teksttyper.

Dansk som andetsprog: Øvelsen peger hen mod trinmålene efter 5. klasse, hvor eleverne skal kunne samtale om emner fra dagligdagslivet og om sociale, kulturelle og sproglige normer i Danmark ud fra egne og andres iagttagelser og erfaringer samt diskutere væsentlige træk af børn og unges vilkår i skole og uddannelse.

Historie: Øvelsen peger hen mod trinmålene efter 6. klasse, hvor eleverne skal kunne beskrive samspillet mellem den enkelte, grupper og det nationale fællesskab i et udviklingsperspektiv.

Tidsforbrug

2 lektioner

Materialer

- Papir, farver
- Kopi af hæftet "Børnekonventionen" svarende til antal elever på holdet eller i klassen.
- Tape eller lign. til ophæng af tegninger
- Elevadgang til internettet og for læreren til at kunne vise videointerviews
- Adgang til at skrive på computer eller hæfte i hånden.

Instruktion

1. Præsentation af Børnekonventionen.

Med afsæt i hæftet "Børnekonventionen" præsenterer læreren overordnet eleverne for Børnekonventionen, som den beskrives i de indledende artikler 1-4 og afsluttende artikler 42-45. Eleverne inddeles derefter i 4-mands grupper, som hver får ansvar for i fælleskab at læse en række af artiklerne. Med 28 elever på holdet/i klassen bliver der 7 grupper, der hver får ansvar for på 15-20 min at læse 5-6 artikler. Derefter skal de genfortælle for resten af holdet/klassen hvad artiklerne handler om.

Ved gennemgangen har læreren på tavlen/smart-board skrevet følgende fire overskrifter:

- Grundlæggende rettigheder (for eksempel ret til mad, ret til bolig ret til sundhed)
- Udvikling (for eksempel ret til skolegang, ret til leg, ret til fritid, ret til information, ret til sprog, ret til religion, ret til kultur)
- Beskyttelse (for eksempel beskyttelse mod krig, vold, narkotika, udnyttelse)
- Medbestemmelse (for eksempel ret til ytringsfrihed, ret til indflydelse, ret til deltagelse)

Efterhånden som artiklerne genfortælles af grupperne, placeres de efter fælles afklaring under én af de fire grupperinger.

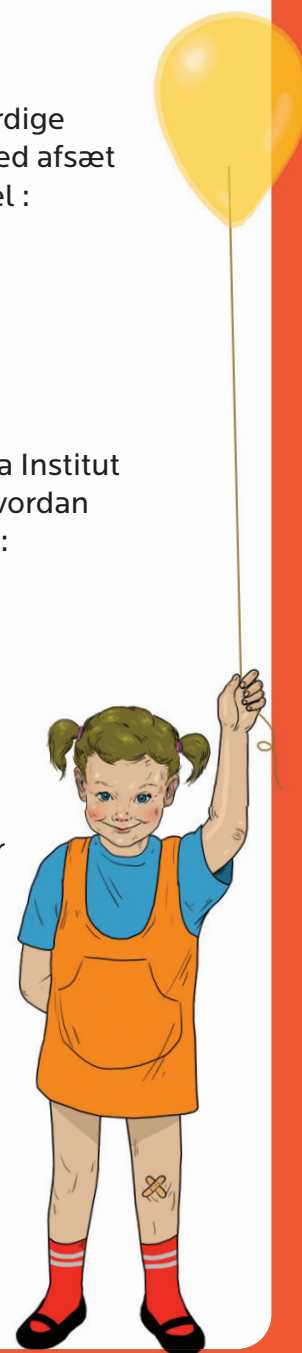
2. Tegn en rettighed

Eleverne tegner herefter en rettighed, der hører til en af de fire overskrifter. De færdige tegninger sætter de sammen til en billedfrise, som evt. hænges op på væggen. Med afsæt i billedfrisen diskuteres rettighederne. Der kan rejses spørgsmål som for eksempel :

- Kan I give eksempler på at børnerettighederne overholdes i Danmark?
- Er der eksempler på, at de ikke overholdes?
- Har nogle rettigheder mere relevans i Danmark end i andre lande?
- Hvordan kan vi bruge børnekonventionen på vores egen skole?

Til at stimulere debatten kan der evt. vises videointerviews med repræsentanter fra Institut for Menneskerettigheder og Børns Vilkår, hvor der gives konkrete eksempler på, hvordan børns rettigheder overholdes eller ikke overholdes i Danmark. Klippene findes på:
http://www.youtube.com/watch?v=Np8ocfqjwnk&feature=player_embedded
http://www.youtube.com/watch?v=d5AfaTw6qSc&feature=player_embedded

Med inspiration i elevens eget eller en anden elevs billede fra frisen skriver den enkelte elev herefter en kort historie om børns rettigheder i Danmark. Det kan være en historie om, hvordan børns rettigheder overholdes eller ikke overholdes, det kan være en historie, der har været omtalt i medierne, noget de har hørt eller oplevet, eller noget de finder på. Teksten skrives enten i hånden eller på computer og klippes efterfølgende til og hænges op under det billede på frisen, der har inspireret til historien.

3. Hvem kan handle når børns rettigheder ikke overholdes?

Afsluttende fortæller læreren, hvem der kan gøre noget ved det, når rettigheder ikke overholdes. I hjemmet, i skolen og andre steder i samfundet (Se bagerst i hæftet "Børnekonventionen" og lad evt. eleverne søge flere informationer på nettet).

Forløbet kan afrundes med elevernes forslag til, hvordan holdet/klassen kan arbejde videre med de illustrerede rettigheder og de korte tekster.

Anbefalinger

Det anbefales at arbejde med øvelsen "Klassens grundlov" forud for arbejdet med denne øvelse.

Kilder

Klædt på til verden – En håndbog til undervisere om interkulturel kompetence, Geograf Forbundet 2009.

Øvelseskatalog: Drop Diskrimination, Institut for Menneskerettigheder 2011

